

V Bruselu dne 10.12.2021
COM(2021) 776 final

2021/0407 (COD)

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,

**kterým se mění nařízení (EU) č. 549/2013 a zrušuje jedenáct právních aktů v oblasti
národních účtů**

(Text s významem pro EHP)

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

Nařízení (EU) č. 549/2013¹, kterým byl zaveden revidovaný Evropský systém účtů (dále jen „ESA 2010“), obsahuje koncepční základ (příloha A) a program předávání údajů, které mají být předány Eurostatu (příloha B). Od zavedení ESA 2010 v roce 2014 došlo k vývoji u klíčové statistické klasifikace, z níž tento systém vychází (nová klasifikace individuální spotřeby podle účelu neboli COICOP²), a také k vývoji u potřeb uživatelů, pokud jde o údaje z národních účtů.

Komise se proto domnívá, že je vhodné změnit nařízení (EU) č. 549/2013 s cílem aktualizovat odkazy na klasifikaci COICOP a program předávání údajů tak, aby odrazil nové potřeby uživatelů.

Kromě toho se Komise domnívá, že je vhodné zrušit jedenáct právních aktů týkajících se předchozího Evropského systému účtů (ESA 1995)³, jelikož tyto akty již nejsou relevantní.

• Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky

Návrh je plně v souladu se stávajícími statistickými ustanoveními právních předpisů Unie.

• Soulad s ostatními politikami Unie

Údaje z národních účtů, které jsou vypracovávány a předávány podle nařízení (EU) č. 549/2013, jsou široce využívány pro účely politik Unie a navrhované revize zlepší dostupnost údajů pro uživatele.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právní základ

Právní základ pro evropskou statistiku poskytuje článek 338 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU). Opatření k tvorbě statistik, které jsou nezbytné pro činnost Unie, přijímají řádným legislativním postupem Evropský parlament a Rada. V článku 338 SFEU jsou stanoveny požadavky na tvorbu evropských statistik nezbytných pro činnost Unie, které musí splňovat určitá kritéria nestrannosti, spolehlivosti, objektivity, vědecké nezávislosti, hospodárnosti výdajů a důvěrnosti statistických informací, aniž by to přinášelo nadměrnou zátěž hospodářským subjektům.

• Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)

Zásada subsidiarity se uplatní, pokud návrh nespadá do výlučné pravomoci Unie.

Návrh tohoto nařízení byl vypracován s cílem zachovat význam ESA 2010 s ohledem na jeho koncepční základ a program předávání údajů. Členské státy jednající samostatně nemohou uspokojivě dosáhnout cílů zamýšlené činnosti, jimiž je zajištění srovnatelnosti, spolehlivosti a úplnosti. Tuto činnost lze uskutečnit účinněji na úrovni EU na základě právního aktu EU.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 549/2013 ze dne 21. května 2013 o Evropském systému národních a regionálních účtů v Evropské unii (Úř. věst. L 174, 26.6.2013, s. 1).

² Schválena na 49. zasedání Statistické komise OSN.

³ Nařízení Rady (ES) č. 2223/96 ze dne 25. června 1996 o Evropském systému národních a regionálních účtů ve Společenství (Úř. věst. L 310, 30.11.1996, s. 1).

Unie proto může v této oblasti přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity, jak to stanoví článek 5 Smlouvy.

- **Proporcionalita**

Návrh je v souladu se zásadou proporcionality. Potřebu aktualizovat odkaz na klíčovou klasifikaci a řešit potřeby uživatelů v programu předávání údajů lze uspokojit prostřednictvím omezené změny nařízení (EU) č. 549/2013.

V souladu se zásadou proporcionality se navrhané nařízení omezuje na míru nezbytně nutnou k dosažení svého cíle a nepřekračuje rámec toho, co je pro tento účel nezbytné.

- **Volba nástroje**

Vzhledem k cílům a obsahu tohoto návrhu a vzhledem k tomu, že se jedná o návrh na změnu stávajícího nařízení, je nejvhodnějším nástrojem nařízení.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Hodnocení *ex post* / kontroly účelnosti platných právních předpisů**

Na základě standardů Komise se postupovalo podle systému Eurostatu pro hodnocení stávajících právních předpisů (včetně hodnocení evropského statistického programu⁴), který byl hlavní součástí celého procesu. Kromě toho se každý rok provádějí průzkumy mezi uživateli s cílem lépe poznat uživatele, jejich potřeby a jejich spokojenost se službami poskytovanými Eurostatem. Eurostat využívá výsledky hodnocení ke zlepšení procesu tvorby statistických informací a svých statistických výstupů. Tyto výsledky jsou promítnuty do různých strategických plánů, jako je pracovní program a plán řízení.

Dne 29. června 2018 byla přijata „Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě o uplatňování ESA 2010“ (COM(2018) 506 final). Kromě toho se uskutečnilo několik setkání odborníků s členskými státy a hlavními zúčastněnými stranami. Hlavními zúčastněnými stranami ESA 2010 jsou zejména útvary Komise, členské státy a EU a mezinárodní organizace, jako je ECB a OECD, které byly úzce zapojeny do vývoje a diskusí. Odborníci z praxe se shodli na tom, že v nařízení o ESA 2010 je zapotřebí provést drobné změny. To se ukázalo poté, co Eurostat provedl na začátku roku 2018 průzkum priorit, a bylo to potvrzeno v závěrech několika následných odborných skupin pro národní účty, zejména ředitelů makroekonomických statistik, a zvláštní pracovní skupiny pro soudržnost mezi oblastmi ESA 2010.

- **Konzultace se zúčastněnými stranami**

Vzhledem k tomu, že navrhaná změna nařízení (EU) č. 549/2013 by neměla významný dopad na společnost ani hospodářství (viz vysvětlení níže), konzultovala Komise (Eurostat) Výbor pro Evropský statistický systém, jelikož za koordinaci všech aktivit spojených s evropskými statistikami na vnitrostátní úrovni zodpovídají národní statistické úřady.

- **Sběr informací a využití výsledků odborných konzultací**

Otázky, z nichž návrh vychází, byly projednány na zasedáních ředitelů makroekonomických statistik (DMES) a jejich podskupin v letech 2020 až 2021 a proběhla dvě kola písemných konzultací. Byly získány příspěvky hlavních zúčastněných stran v útvarech Evropské komise i

⁴ Viz <http://ec.europa.eu/eurostat/web/quality/evaluation>

mimo ně (např. Evropské centrální banky). Kromě toho proběhla v červnu 2021 diskuse s Hospodářským a finančním výborem – podvýborem pro statistiku.

Výbor pro Evropský statistický systém (ESSC) přijal stanovisko na své schůzi dne 29. října 2021.

- **Posouzení dopadů**

Vzhledem k tomu, že návrh nemá významné ekonomické, sociální ani environmentální dopady a nepřináší žádnou další zátěž pro podniky ani veřejnost, nebylo posouzení dopadů provedeno.

- **Účelnost právních předpisů a zjednodušení**

Návrh splňuje požadavky na zjednodušení obsažené v programu REFIT – jednak synchronizací předávání údajů pro účely vlastních zdrojů z HND s předáváním údajů pro jiné účely národních účtů, jednak přechodem na ESA 2010 pro účely vlastních zdrojů, aby členské státy nemusely vytvářet dva soubory účtů, jeden pro ESA 2010 a jeden pro ESA 1995.

Jelikož se návrh dotýká pouze sestavovatelů národních účtů v členských státech, nejsou tímto návrhem dotčeny podniky.

- **Základní práva**

Nevztahuje se na tento návrh.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Nejsou zapotřebí žádné další rozpočtové zdroje.

5. OSTATNÍ PRVKY

- **Plány provádění a způsoby kontroly, hodnocení a podávání zpráv**

Vzhledem k tomu, že navrhované změny vycházejí ze stávajícího dobrovolného předávání údajů a předávání založeného na gentlemanských dohodách, provedení by se omezilo na zahrnutí nových ustanovení do právních předpisů a jeho kontrola se bude provádět podle právních požadavků.

- **Informativní dokumenty (v případě směrnic)**

Žádné

- **Podrobné vysvětlení konkrétních ustanovení návrhu**

Návrh se týká změny nařízení (EU) č. 549/2013 ve dvou ohledech:

i) Změny přílohy A (koncepční základ ESA 2010)

Národní účty jsou založeny na mezinárodně uznávaných statistických klasifikacích, které zajišťují srovnatelnost údajů mezi jednotlivými zeměmi. Tyto klasifikace jsou pravidelně aktualizovány, aby se zvýšila jejich relevantnost pro uživatele. Klasifikace individuální spotřeby podle účelu (COICOP) byla aktualizována v roce 2018 a odkazy na COICOP v příloze A musí být změněny tak, aby odrážely aktualizovanou klasifikaci.

Této příležitosti se rovněž využívá k aktualizaci přílohy A s cílem napravit drobné nesrovnalosti v textu, které byly zjištěny během jejího provádění v členských státech.

ii) Změny přílohy B (program předávání údajů ESA 2010)

Vzhledem k významu údajů z národních účtů pro účely politik a k širším potřebám uživatelů v Evropské unii je třeba zohlednit vývoj potřeb těchto uživatelů. Návrh odráží tyto vyvíjející se potřeby uživatelů, a zejména tyto faktory:

- Rozšíření dostupnosti vládní finanční statistiky, zejména pokud jde o interakce s orgány a institucemi EU a strukturu vládního dluhu.
- Poskytnutí aktualizovaného právního základu pro předávání čtvrtletních nefinančních účtů za vládní instituce ve lhůtě t+3 měsíce. Údaje předávají členské státy dobrovolně.
- Zlepšení včasnosti předávání některých tabulek, například předávání ročních finančních účtů ve lhůtě t+4 měsíce a předávání údajů COFOG ve lhůtě t+11 měsíců. Očekává se, že tím se usnadní jejich využití v postupech politik.
- Posílení konzistentnosti mezi tabulkami, zejména změnou lhůt pro předávání čtvrtletních údajů z účtů nefinančního sektoru.
- Poskytnutí právního základu pro dobrovolné předávání statistik, které členské státy v minulosti předávaly na základě gentlemanских dohod, například bleskové odhady HDP a zaměstnanosti ve lhůtě t+30 a t+45 dnů.

Návrh rovněž zlepšuje dostupnost metadat doprovázejících údaje z národních účtů a posiluje konzistentnost údajů mezi tabulkami, zejména u čtvrtletních údajů.

Návrh navíc využívá této příležitosti ke zrušení jedenácti právních aktů, které se týkají bývalého Evropského systému účtů (ESA 1995) a které po zavedení ESA 2010 již nejsou relevantní.

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,**kterým se mění nařízení (EU) č. 549/2013 a zrušuje jedenáct právních aktů v oblasti
národních účtů**

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 338 odst. 1 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropské centrální banky⁵,

v souladu s řádným legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 549/2013⁶, kterým byl zaveden revidovaný Evropský systém účtů (dále jen „ESA 2010“), obsahuje referenční rámec společných standardů, definic, klasifikací a účetních pravidel pro sestavování účtů členských států pro statistické potřeby Unie tak, aby bylo možné získat výsledky porovnatelné mezi členskými státy.
- (2) Příloha A nařízení (EU) č. 549/2013 stanoví metodiku pro sestavování účtů členských států.
- (3) Během uplatňování nařízení (EU) č. 549/2013 byly v příloze A uvedeného nařízení zjištěny drobné nesrovnalosti v textu, které by měly být opraveny.
- (4) Příloha B nařízení (EU) č. 549/2013 („program předávání údajů“) obsahuje soubor tabulek s údaji z národních účtů, které mají být předány pro účely Unie ve stanovených lhůtách.
- (5) Program předávání údajů z národních účtů by měl být aktualizován tak, aby byly zohledněny měnící se potřeby uživatelů a nové politické priority a rozvoj nových hospodářských činností v Unii.
- (6) Na 49. zasedání Statistické komise OSN byla posouzena a schválena revidovaná klasifikace pro klasifikaci individuální spotřeby podle účelu (COICOP 2018) jako mezinárodně uznávaná norma. Nařízení (EU) č. 549/2013 odkazuje v příloze A i v příloze B na předchozí klasifikaci (COICOP 1999), a proto by uvedené odkazy měly být aktualizovány.
- (7) Nařízení (EU) č. 549/2013 by proto mělo být odpovídajícím způsobem změněno.

⁵ Úř. věst. C [...], [...], s. [...].

⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 549/2013 ze dne 21. května 2013 o Evropském systému národních a regionálních účtů v Evropské unii (Úř. věst. L 174, 26.6.2013, s. 1).

- (8) Po vstupu nařízení (EU) č. 549/2013 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/516⁷ v platnost již není jedenáct právních aktů založených na předchozím Evropském systému účtů, zřízeném nařízením Rady (ES) č. 2223/96⁸, relevantní. Opatřeními stanovenými v tomto nařízení by měla být nahrazena opatření stanovená v nařízeních Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 359/2002⁹, (ES) č. 1267/2003¹⁰, (ES) č. 1392/2007¹¹, (ES) č. 400/2009¹², (ES) č. 1221/2002¹³, (ES) č. 501/2004¹⁴ a (ES) č. 1161/2005¹⁵, nařízení Rady (ES) č. 1222/2004¹⁶ a nařízení Komise (ES) č. 264/2000¹⁷ a rozhodnutí Komise 2002/990/ES¹⁸ a 98/715/ES¹⁹. Uvedené akty by proto měly být zrušeny.
- (9) Toto nařízení vstupuje v platnost dne 1. září 2024 tak, aby se časově shodovalo s dohodnutým harmonogramem pro revize harmonizovaných referenčních hodnot národních účtů v členských státech. To nebrání členským státům, aby sestavily své statistiky v souladu se změněnými přílohami před tímto obecným datem použitelnosti.
- (10) Jelikož cíle tohoto nařízení, totiž vytvoření společných statistických norem, které umožní vytváření harmonizovaných údajů z národních účtů, nemůže být dosaženo uspokojivě na úrovni členských států, a proto ho může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné pro dosažení těchto cílů.

⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/516 ze dne 19. března 2019 o harmonizaci hrubého národního důchodu v tržních cenách (nařízení o HND) a o zrušení směrnice Rady 89/130/EHS, Euratom a nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1287/2003 (nařízení o HND) (Úř. věst. L 91, 29.3.2019, s. 19).

⁸ Nařízení Rady (ES) č. 2223/96 ze dne 25. června 1996 o Evropském systému národních a regionálních účtů ve Společenství (Úř. věst. L 310, 30.11.1996, s. 1).

⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 359/2002 ze dne 12. února 2002, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 2223/96, pokud jde o používání ESA 1995 při stanovení finančních příspěvků členských států do vlastních zdrojů vycházejících z DPH (Úř. věst. L 58, 28.2.2002, s. 1).

¹⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1267/2003 ze dne 16. června 2003, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 2223/96, pokud jde o lhůty pro předávání hlavních souhrnných ukazatelů národních účtů, odchylky týkající se předávání hlavních souhrnných ukazatelů národních účtů a předávání údajů o zaměstnanosti v odpracovaných hodinách (Úř. věst. L 180, 18.7.2003, s. 1).

¹¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1392/2007 ze dne 13. listopadu 2007, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 2223/96, pokud jde o předávání údajů z národních účtů (Úř. věst. L 324, 10.12.2007, s. 1).

¹² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 400/2009 ze dne 23. dubna 2009, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 2223/96 o Evropském systému národních a regionálních účtů ve Společenství, pokud jde o prováděcí pravomoci svěřené Komisi (Úř. věst. L 26, 21.5.2009, s. 11).

¹³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2002 ze dne 10. června 2002 o čtvrtletních nefinančních účtech vládních institucí (Úř. věst. L 179, 9.7.2002, s. 1).

¹⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 501/2004 ze dne 10. března 2004 o čtvrtletních finančních účtech vládních institucí (Úř. věst. L 81, 19.3.2004, s. 1).

¹⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1161/2005 ze dne 6. července 2005 o sestavování čtvrtletních nefinančních účtů podle institucionálních sektorů (Úř. věst. L 191, 22.7.2005, s. 22).

¹⁶ Nařízení Rady (ES) č. 1222/2004 ze dne 28. června 2004 o sestavování a předávání údajů o čtvrtletním veřejném zadlužení (Úř. věst. L 233, 2.7.2004, s. 1).

¹⁷ Nařízení Komise (ES) č. 264/2000 ze dne 3. února 2000, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 2223/96, pokud jde o konjunkturální statistiku veřejných financí (Úř. věst. L 29, 4.2.2000, s. 4).

¹⁸ Rozhodnutí Komise 2002/990/ES ze dne 17. prosince 2002, kterým se dále objasňuje příloha A nařízení Rady (ES) č. 2223/96, pokud jde o zásady měření cen a objemů v národních účtech (oznámeno pod číslem K(2002) 5054).

¹⁹ Rozhodnutí Komise 98/715/ES ze dne 30. listopadu 1998, kterým se objasňuje příloha A nařízení Rady (ES) č. 2223/96 o Evropském systému národních a regionálních účtů ve Společenství, pokud jde o zásady měření cen a objemů (oznámeno pod číslem K (1998) 3685).

(11) Byl konzultován Výbor pro Evropský statistický systém,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Příloha A nařízení (EU) č. 549/2013 se mění podle znění přílohy 1 tohoto nařízení.

Článek 2

Příloha B nařízení (EU) č. 549/2013 se nahrazuje přílohou 2 tohoto nařízení.

Článek 3

Právní akty uvedené v příloze 3 tohoto nařízení se zrušují.

Článek 4

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Použije se ode dne 1. září 2024.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne

*Za Evropský parlament
předseda*

*Za Radu
předseda/předsedkyně*